

• مقاله تحقیقی

بررسی ارزش تشخیصی تست سرولوزی T-SPOT در بیماری سل

*دکتر محمد امینیان فر^۱، دکتر مسعود صالحی^۲، دکتر احمد جوانمرد^۳

چکیده

زمینه: بیماری سل یک بیماری عفونی مزمن و اگیردار است که اگر تشخیص داده نشود ظرف مدت ۵ سال در بیش از نیمی از موارد کشنده است. از آنجایی که اساس مبارزه بیماری سل بر تشخیص سریع و درمان کامل همه بیماران مسلول استوار است بر متدهای بیوشیمیایی مفید جهت یافتن روش تشخیصی سریع‌تر تأکید شده است. هدف این مطالعه بررسی اثر ارزش تشخیصی تست سرولوزی T-SPOT در بیماران مشکوک به سل یا سل تشخیص داده شده بسترهای در بخش عفونی بیمارستان بوعی زاهدان می‌باشد.

روش بررسی: در ۶۰ بیمار مشکوک به سل، تست سرولوزی T-SPOT انجام شد که ۳۰ بیمار مبتلا به سل ریوی اسمیر خلط AFB مثبت و ۳۰ بیمار با درگیری ریوی اسمیر خلط AFB منفی بودند. پس از ورود اطلاعات به نرم‌افزار SPSS نتایج حاصل به صورت حساسیت، اختصاصیت، ارزش اخباری مثبت و منفی و Likelihood ratio بیان گردید.

یافته‌ها: در بین ۳۰ بیمار مبتلا به سل ریوی اسمیر خلط AFB مثبت ۷ نفر تست سرولوزی T-SPOT منفی و ۲۳ نفر تست سرولوزی T-SPOT مثبت شد و در بین ۳۰ بیمار مبتلا به بیماری ریوی اسمیر خلط AFB منفی ۱۲ نفر تست سرولوزی T-SPOT مثبت و ۱۸ نفر تست سرولوزی T-SPOT منفی داشتند و با توجه به جدول اپیدمیولوژی در این مطالعه حساسیت تست ۷۶٪ و اختصاصیت تست ۴۰٪ ارزش اخباری مثبت تست ۵۶٪ و ارزش اخباری منفی تست ۶۳٪ و Likelihood ratio تست ۱/۲۵ تعیین شد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج بدست آمده این تست توانایی تشخیص بیماری سل فعال از عفونت latent را ندارد و با وجود تماس بالای افراد در منطقه با بیماران مسلول و درگیری ریوی افراد ناشی از عوامل دیگر غیر از سل ارزش انجام تست با این پایین می‌باشد.

کلمات کلیدی: سل، T-SPOT، حساسیت و اختصاصیت، تست سرولوزی

مجله علمی ابن سينا / اداره بهداشت و درمان نهاجا (سال دهم، شماره سوم و چهارم، پاییز و زمستان ۱۳۸۶، مسلسل ۲۷ و ۲۸)

۱. متخصص بیماری‌های عفونی و گرمسیری، بیمارستان بعثت نهاجا (مؤلف مسؤول)

۲. متخصص بیماری‌های عفونی و گرمسیری، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

۳. پژوهشک عمومی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مقدمه

کمپلکس (مايكوباكتريوم توبركولوزيس. مايكوباكتريوم ببويس. مايكوباكتريوم افريكانوم) باعث بهبود روش‌های تشخيصی و کاهش واکنش‌های متقاطع (Cross-Sectional) نسبت به واکسن BCG یا مايكوباكتريوم‌های محیطی شده‌اند [۹، ۱۰]. T-SPOT یک متغیر و استه از روش تکنیکی تشخيصی (Enzyme-Linked ImmunoSPOT) ELISPOT است و قادر به جدا سازی سلول‌های T تحریک شده توسط آنتیژن‌های مخصوص مايكوباكتريوم توبركولوزيس است که سیتوکین‌هایی از جمله اینترفرون گاما تولید می‌کنند [۹]. در مايكوباكتريوم توبركولوزيس منطقه ژنومی به نام RD1 (region of difference 1) وجود دارد که در مايكوباكتريوم ببويس و اکثر مايكوباكتريوم‌های محیطی وجود ندارد. این ناحیه قادر به تولید آنتیژن‌های مخصوصی به نام (early secreted antigenic target) ESAT-6 و CFP10 (culture filtrated proteins) است [۱۱، ۱۲] و مطالعات بر روی انسان و موش‌ها نشان داده‌اند که سلول‌های TCD₄ ترشح کننده اینترفرون گاما ثانویه به تحریک آنتیژن ESAT-6 نقشی مهم در حفاظت علیه مايكوباكتريوم توبركولوزيس در بدن دارد [۱۳، ۱۴]. در مطالعه‌ای در آلمان حساسیت تست T-SPOT در ۷۲ بیمار با سل تأیید شده ۹۷٪ گزارش شده است در این میان دو بیمار که سل تأیید شده داشتند تعداد SPOT زیر میزان تشخيصی تست بود و علت آن دریافت دارو بیشتر از ۳۰ روز در این افراد بوده است [۱۵]. در کشور زامبیا حساسیت تست روی ۵۰ بیمار که سل تأیید شده داشتند ۹۲٪ گزارش شده است. ۷۸٪ این افراد HIV هم‌زمان داشته‌اند و کمتر از یک ماه از درمان آنها گذشته بود [۱۶]. در آفریقای جنوبی مطالعه‌ای یک‌سوکور روی کودکان انجام شده بود که حساسیت تست ۸۰٪ گزارش شد. سن کودکان بین ۲۲ ماهگی تا ۸ سالگی بوده و کمتر از یک ماه از درمان آنها گذشته بود. ۶۸٪ آنها کشت و اسپر مثبت و ۳۲٪ فقط اسپر مثبت بودند ۴۲ نفر بررسی HIV شدند که در ۵۲٪ آنها HIV تأیید شده بود [۱۷]. در مطالعه‌ای در آلمان تست

سالانه سه میلیون مرگ ناشی از سل در کل جهان اتفاق می‌افتد طبق اعلام سازمان بهداشت جهانی (WHO) سل رتبه DALYS خود را (رتبه هفتم) تا سال ۲۰۲۰ میلادی ثابت نگه خواهد داشت [۱]. این بیماری توسط مايكوباكتريوم توبركولوزيس ایجاد می‌شود و انسان تنها میزبان شناخته شده برای این باکتری است [۲، ۳].

از جمله عوامل مهم افزایش شیوع مجدد سل می‌توان عفونت HIV و متعاقب آن ایدز، فقر، بی خانمانی، مصرف مواد مخدر تزریقی، مهاجرت‌های بی رویه و حاشیه‌نشینی در اطراف شهرها را نام برد. مصرف نامنظم داروهای ضد سل نیز در پیدایش و انتشار سوش‌های مقاوم به دارو و همه گیری‌های سل (MDR مقاوم به چند دارو) مؤثر بوده است [۳].

از آنجایی که اساس مبارزه بیماری سل بر تشخیص سریع و درمان کامل همه بیماران مسلول استوار است، بر تشخیص سریعتر و دقیق‌تر این بیماران و درمان مناسب آنان و در کار آن، متدهای بیوشیمیایی مفید جهت یافتن روش تشخيصی سریع تر تأکید شده است.

از جمله روش‌های تشخیص توبركولوز که در حال حاضر مطرح هستند می‌توان به اسپر خلط [۲]، کشت آن [۳]، تست پوستی PPD [۲، ۳]، ایمونوواسی برای جدا کردن مايكوباكتريوم توبركولوزيس، PCR، توبركلاواستاریک، phage typing و تست سرولوژی T-SPOT اشاره کرد [۴-۸].

تست سرولوژی T-SPOT

پاسخ ایمنی بدن به عفونت مايكوباكتريوم توبركولوزيس به صورت مشخص وابسته به ایمنی سلولی است در قسمتی از این پاسخ، سلول‌های T نسبت به آنتیژن‌های مايكوباكتريوم توبركولوزيس حساس می‌شوند و هر دو سلول TCD₄-TCD₈ هنگامی که توسط این آنتیژن‌ها تحریک می‌شوند، سیتوکین‌هایی از جمله اینترفرون گاما تولید می‌کنند. استفاده از این آنتیژن‌های مخصوص مايكوباكتريوم توبركولوزيس

ارتباط را بررسی کردند. در آخر لازم به ذکر است بر اساس مطالعه‌ای شدت بیماری روی نتایج تست سرولوژی T-SPOT تأثیر دارد و با درمان موفقیت‌آمیز تعداد سلول‌های هدف کم می‌شود [۱۴].

با توجه به مسائل یاد شده و با عنایت به شیوه بالای سل ریوی در ایران و بویژه در استان سیستان و بلوچستان به عنوان آلوده‌ترین کانون بیماری در کشور و نیز انتشار سل در منطقه و سپس گسترش آن به دیگر نقاط کشور به طوری که در آینده نه چندان دور می‌تواند مشکلات عدیده بهداشتی با بار سنگین اقتصادی را برای جامعه فراهم آورد و همچنین جهت تشخیص سریع بیماری سل با استفاده از روش‌های پیشرفته آزمایشگاهی و بهدلیل آن درمان مناسب بیماران، این مطالعه با هدف بررسی اثر ارزش تشخیصی تست سرولوژی T-SPOT در تشخیص بیماری سل صورت گرفته است.

روش بررسی

این مطالعه توصیفی- تحلیلی بر روی بیماران مسلول ریوی و بیماران مبتلا به عفونت ریوی غیر سلی بستری شده در بخش عفونی بیمارستان بوعلی زاهدان که از اسمیر یا کشت خلط بیماران مبتلا به سل ریوی، مایکوباکتریوم توپوکلوزیس جدا گردیده است، طی سال ۱۳۸۵-۱۳۸۴ انجام شد. انتخاب بیماران بر اساس مثبت شدن کشت یا اسمیر خلط از نظر مایکوباکتریوم توبرکلوزیس بوده است. روش انتخاب افراد به صورت نمونه‌گیری تصادفی ساده بود. حجم نمونه لازم برای محاسبه حساسیت و بررسی ویژگی، ۳۰ نفر محاسبه گردید. بر این مبنای تعداد کل افراد در مطالعه ۶۰ نفر خواهد بود. اطلاعات به وسیله اندازه‌گیری‌های آزمایشگاهی و پر کردن فرم حاوی اطلاعات مربوط به وزن، قد و سن جمع آوری شد. برای تحلیل داده‌ها از جدول مرسوم روش بررسی اپیدمیولوژی حساسیت و اختصاصیت استفاده شد.

T-SPOT (tubercle skin test) TST و تست سرولوژی (Quantiferon-TB Test) TST را در بیماری سل بررسی کرده بود، حساسیت هر تست به ترتیب ۹۶٪، ۸۵٪ و ۷۰٪ گزارش شده بود [۱۶]. مطالعه‌ای که به صورت متانالیز QFT-Gold Test و T-SPOT (Quantiferon-TB Test) را در بیماری سل بررسی کرده بود، حساسیت هر تست به ترتیب ۹۶٪، ۸۵٪ و ۷۰٪ گزارش شده بود [۱۸]. مطالعه‌ای حساسیت تست سرولوژی T-SPOT را در افراد نقص ایمنی برای تشخیص بیماری سل ۹۵٪ گزارش کرده که بسیار بیشتر از موارد گزارش شده نسبت به تست QFT-Gold test بوده است [۱۹]. نکته مهم در این روش این است که بر اساس مطالعه انجام شده در کودکان در آفریقای جنوبی بر عکس تست TST، سوء تغذیه و یا مشکلات سیستم ایمنی فرد تأثیری در نتایج تست سرولوژی T-SPOT ندارد [۱۷].

مطالعه‌ای در انگلیس ویژگی تست سرولوژی T-SPOT را در ۴۰ فرد سالم ۱۰۰٪ گزارش کرده است و در مطالعه‌ای دیگر در همین کشور ویژگی تست ۱۰۰٪ در ۱۸ فرد سالم بدون HIV گزارش شده است [۲۰]. تست سرولوژی T-SPOT در تشخیص عفونت سل نیز به کار رفته است. به عنوان مثال در بین ۷۵ فرد بزرگسال زامبیایی که CXR نرمال داشتند و شرح حالی از علائم سل نداشتند و ۷۶٪ آنها واکسن BCG زده و ۲۸٪ HIV مثبت بودند تست سرولوژی T-SPOT در HIV منفی و ۴۳٪ HIV مثبت‌ها، مثبت بود در این بین ۴۹ نفر تست TST شده بودند که ۳۵ نفر آنها HIV منفی بودند و در ۲۸ نفر آنها (۸۰٪) تست TST مثبت بود، ولی در ۱۴ نفر HIV مثبت فقط ۵ تست TST مثبت بود [۹]. در هندوستان ۱۰۰ فرد سالم که CXR نرمال داشتند و شرح حالی از علائم سل نداشتند و HIV منفی بودند در ۸۰٪ آنها تست T-SPOT مثبت گزارش شده بود [۲۰]. نکته مهم دیگر اینکه نتایج تست ارتباط تنگاتنگی با مدت زمان تماس و شدت مواجه دارد که مطالعات انجام شده در آمریکا [۲۱] و ایتالیا [۲۲] این

یافته‌ها

جدول ۱- بررسی حساسیت، اختصاصیت، ارزش اخباری مثبت، ارزش اخباری منفی و نسبت درست نمایی تست T-SPOT در جامعه مورد نظر

T-SPOT	افراد سالم	افراد بیمار	
+	۱۸	۲۳	
-	۱۲	۷	
حساسیت: $\frac{۲۳}{۴۱} = ۵۶\%$			
اختصاصیت: $\frac{۱۲}{۳۳} = ۳۶\%$			
$PPV = \frac{۲۳}{۴۱} = ۵۶\%$			
$NPV = \frac{۱۲}{۳۳} = ۳۶\%$			
$Likelihood ratio = \frac{۱/۲۵}{۰/۷۶} = ۱/۲۹$			

بحث و نتیجه‌گیری

حساسیت تست T-SPOT در جامعه مورد نظر ۷۶٪ تعیین شد که در مقایسه با مطالعات انجام شده در دیگر کشورها متفاوت است زیرا حساسیت تست در آن مطالعات ۹۵٪-۸۵٪ هم‌گزارش شده است که اگر حساسیت بالای تست را بپذیریم متوجه می‌شویم که درمان بیماران فقط بر اساس اسمری AFB مثبت منطقی نمی‌باشد.

اختصاصیت تست در این مطالعه ۴۰٪ گزارش شد که بسیار پایین‌تر از حد انتظار در مطالعات انجام شده در کشورهای (۱۰۰٪) دیگر بوده است. در اولین نتیجه‌گیری متوجه می‌شویم که این روش تست مناسبی برای تعیین ردکنندگی بیماری سل نمی‌باشد و نمی‌تواند عفونت latent را از بیماری سل فعال افراق دهد و با توجه به شیوع سل در ایران این تست قابلیت تشخیص بیماری سل در یک بیمار مراجعه کننده با درگیری قفسه سینه و شک بین پنومونی و سل را ندارد.

با این وجود اگر حساسیت و اختصاصیت بالای تست را در مطالعات دیگر بپذیریم چون این تست برای بررسی آنتی‌ژن‌های مخصوص مایکوبکتریوم استفاده می‌شود و فقط سه گونه مایکوبکتریوم کانزاسی و ماریونوم و szulgai قادر به ترشح این آنتی‌ژن‌های مخصوص هستند از این تست هم نمی‌توان برای تأیید بیماری یک فرد با اسمری AFB مثبت استفاده کرد، چون

تعداد افراد مورد مطالعه در این طرح ۶۰ نفر بیمار مراجعه کرده به بیمارستان بوعلی زاهدان جهت بررسی سل بودند که از این میان ۳۰ نفر اسمری خلط آنها AFB مثبت و ۳۰ نفر دیگر اسمری خلط از نظر AFB منفی بود و برای همه آنها تست سرولوژی T-SPOT انجام شد. میانگین سن افراد در این مطالعه ۵۵ ± ۱۴ (بین ۲۳-۸۹ سال) بود. پراکندگی جنس شامل ۳۴ نفر زن و ۲۶ نفر مرد بودند. در این میان ۹ نفر سابقه سل قبلی و درمان شده و ۲۰ نفر سابقه تماس قطعی با فرد مسلول AFB داشته‌اند. در بین ۹ نفر سابقه سل قبلی ۴ نفر دوباره AFB مثبت و ۵ نفر AFB منفی بودند. ۲ نفر HIV هم‌زمان داشتند که یک مورد آقای ۵۰ ساله‌ای با سل ریوی مثبت و مورد دیگر خانم ۳۰ ساله سل میلیاری و AFB منفی بود. در بین ۳۰ نفر اسمری خلط AFB مثبت، تست سرولوژی T-SPOT ۲۳ نفر از آنها مثبت و ۷ نفر دیگر منفی شد. در بین ۳۰ نفر اسمری خلط AFB منفی، تست T-SPOT ۱۲ نفر منفی و ۱۸ نفر دیگر مثبت شد. در بین ۳۴ نفر که PPD آنها کمتر از ۱۰ میلی‌متر بود، ۱۴ نفر تست T-SPOT آنها منفی و ۲۰ نفر مثبت بود و در بین ۱۱ نفر با PPD بیشتر از ۱۰ میلی‌متر ۲ نفر تست T-SPOT آنها منفی و ۹ نفر مثبت بود. تست T-SPOT در بین ۱۲ فردی که تماس با فرد سلی داشتند و PPD آنها نیز زیر ۱۰ میلی‌متر بود، در ۴ نفر مثبت و در ۸ نفر دیگر منفی بود. تست T-SPOT در بین ۸ فردی که تماس با فرد سلی داشتند PPD آنها نیز بیشتر از ۱۰ میلی‌متر بود در ۷ نفر مثبت و در یک نفر منفی بود.

با توجه به این نتایج و استفاده از جدول اپیدمیولوژی حساسیت، اختصاصیت، ارزش اخباری مثبت (positive predictive value: PPV)، ارزش اخباری منفی (negative predictive value: NPV) و نسبت درست نمایی (likelihood ratio) تست T-SPOT در جامعه مورد نظر بررسی شد که به ترتیب ۷۶٪، ۴۰٪، ۵۶٪، ۳۶٪ و ۱/۲۵ به دست آمد (جدول ۱).

Likelihood ratio تست در حد ۱/۲۵ تعیین شد که با توجه به مطالعات اپیدمیولوژی ارزش بررسی تست را در این جامعه پایین می‌آورد.

در بین افراد مطالعه با PPD زیر ۱۰ میلی‌متر و دارای تماس با فرد مسول، تست T-SPOT در ۸ نفر مثبت بود که نسبت به PPD ارزش بیشتری در انجام پروفیلاکسی در افراد دارد.

در بین ۲۵ نفری که تماس با فرد سلی نداشتند ۱۸ نفر از آنها که فقط ۲ نفر PPD بیشتر از ۱۰ میلی‌متر داشتند، تست T-SPOT در آنها مثبت شد که این یک زنگ خطر در جامعه می‌باشد و فرد بدون اینکه خود متوجه باشد عفونت را گرفته ولی از آن خبر ندارد.

در کل تست T-SPOT یک تست کیفی در تشخیص latent عفونت می‌باشد و نمی‌تواند افتراق بین عفونت و بیماری سل قابل شود و از آنجایی که عفونت latent در جامعه ایرانی و خصوصاً زاهدان زیاد است و پروفیلاکسی داروبی برای آنها شروع نمی‌شود بنابراین انجام این تست با این هزینه بالا ارزش اقتصادی ندارد. از طرفی گزارش شده که این تست می‌تواند در بررسی پیگیری درمانی کمک کند، زیرا با انجام درمان تعداد سلول‌های CD4 تحریک شده کم می‌شوند و بعد از یک ماه تست T-SPOT منفی می‌شود [۱۴]. ولی باز هم با توجه به مشکلات انجام تست در تهیه کیت و روش انجام آزمایش و هزینه بالا مقرر باشد.

فرد ممکن است عفونت مایکروبکتریوم غیر توبرکلوزیس را همراه با عفونت latent و یا حتی خود توبرکلوزیس با توجه به شیوع بالای سل در جامعه زاهدان داشته باشد.

بنابراین لازم است که با وجود ۷۶٪ حساسیت این تست و اینکه ۲۴٪ بیماران اسمیر AFB مثبت، تست T-SPOT منفی داشته‌اند حتماً برای بیماران اسمیر و کشت خلط با هم انجام و پیگیری دقیق از جهت نوع AFB رشد کرده انجام داده شود و همچنین کشت را آنتی بیوگرام کرده تا حساسیت داروبی مشخص شود.

PPV تست T-SPOT در جامعه مورد نظر ۶۵٪ تعیین شد که اگر باز هم حساسیت تست را در مطالعات دیگر پیذیریم، در این بررسی تعداد موارد بیماری واقعی تشخیص داده شده با این تست پایین می‌باشد که علت آن عدم افتراق بیماری بالینی سل از عفونت سل توسط تست T-SPOT می‌باشد که باعث شده تعداد موارد مثبت کاذب تست T-SPOT بالا باشد.

NPV در این مطالعه ۶۳٪ تعیین شد که باز هم ضعف تست T-SPOT را در عدم افتراق عفونت از بیماری سل نشان می‌دهد، چون جامعه ایرانی (خصوصاً زاهدان) تماس فراوان با بیماران سلی دارند و عفونت سل در آنها اتفاق افتاده است. در نتیجه تعداد افرادی که واقعاً با درگیری قفسه سینه مراجعه کرده و این تست T-SPOT برای آنها منفی است بسیار پایین می‌باشد.

References

1. Raviglion M, Brien R. Tuberculosis.In: Fauci A, kasper D, longo D, et al. Harrison's principles of internal medicine. 16 ed. 2005:953-1035.
2. Daniel F, David H.Mycobacterum tuberculosis. In: Mandel G, Bennet J, Dolin R. Principles and Practice of Infectious Diseases. 6 ed. 2005:2852-2883.
3. .ولایتی، آ - رمضانی، م - بنى فضل، م - محرز، گ - ثمر - درستامه بیماریهای عفونی، چاپ اول، انتشارات پورسینا، ۱۳۸۱، ۱۰۴۰-۹۶۷.
4. Hershfield M, Mitchell B. Immunodeficiency disease caused by adenosine deaminase deficiency and purine nucleoside phosphorylase deficiency.in: Scriver C, Beaudet A, Sly W, et al.The metabolic and molecular bases of inherited Disease. 7 ed.1995: 1725-1768.
5. Zavialov A, Engstrom A. Human ADA2 belongs to a new family of growth factors with adenosine deaminase activity.J Biochem 2005; 391:51-57.
6. Colon B, Law W. Macrophages are a source of extracellular adenosine deaminase-2 during inflammatory responses. Clin exp Immunol 2004; 138:14-20.
7. Kent M, Barnett R, light R. Stability of adenosine deaminase during transportation. Chest 2004; 126:1933-1937.
8. Collazos J, Espanio P, Mayo J, et al. Sequential evaluation of serum adenosine deaminase in patients treated for tuberculosis. Chest 1998; 114:432-435.
9. Chapman A, Munkanta M, Ewer K, et al. Rapid detection of active and latent TB in HIV-positive individuals by enumeration of Mycobacterium tuberculosis-specific Tcell. AIDS 2000; 16:2282-2293.
10. Ewer K, waller S, Deeks J, et al. Comparison of T-cell based assay with tuberculin skin test for diagnosis of Mycobacterium tuberculosis infection in a school tuberculosis outbreak .Lancet 2003; 361:1167-1173.
11. Behr M, Wilson M, Gill W, et al. Comparative genomics of BCG vaccines whole- genomics DNA microarray. Science 1999; 284:1520-1523.
12. Anderson P, Munk M, Pollock J, et al. Specific immune-bassed diagnosis of tuberculosis .Lancet 2000; 356:1099-1104.
13. Anderson P, Anderson A, Serosen A, et al. Recall of long-lived immunity to mycobacterium TB infection in mice. J Immunol 1995; 154:3359-3372.
14. Pathan A, Wilkinson K, Kleberman P, et al. Direct ex vivo analysis of antigen- specific INF gamma-secreting CD4 Tcell in Mycobacterium TB infected individuals associations with clinical disease state and effect of treatment. J Immunol 2001; 167:5217-5225.
15. Keetan D, Rook G, Scott G, et al. Performance of a T-cell-based diagnosis test for tuberculosis infection in HIV-infected individuals is independent of CD4 cell count. AIDS 2005; 19:2038-2041.
16. Meier T, Elenbruch H, Wrighton P, et al. Sensivity of a new commercial enzyme-linked immunospot asssy (T SPOT -TB) for diagnosis of tuberculosis in clinical practice. J Clin Microbiol infect Dis 2005 ; 24:529-536.
17. Liebeschuetz S, Bamber S, Ewer K, et al. Diagnosis of tuberculosis in South African children with a T-cell-based assay. Lancet 2004; 364: 2196-2203.
18. Pai M, Rile L, Colford J, et al. INF gamma assay for the immunodiagnosis of tuberculosis. Lancet 2003; 50:1244-1247.
19. Mori t, Sakatani M, Yamagish F, et al. Specific detection of tuberculosis. Lancet 2004; 4:761-776.
20. Lalvani A, Nagvenkar P, Udwadia Z, et al. Enumeration of T-cell specific for RD1-encoded antigen suggests a high prevalence of latent Mycobacterium TB infection in healthy urban Indians. J Infect Dis 2001; 183:469-477.
21. Shams H, Weis S, Klucar p, et al .Enzyme-linked immunospot and tuberculin skin testing to detect latent the tuberculosis infection . J Respir Crit Care Med. 2005; 172:1161-1168.
22. Deeks J, lalvani A, Roversi P, et al. T-cell-based tracking of multidrug resistant tuberculosis infection after brief exposure .J Respir Crit Care Med 2004; 170:288-295.

Evaluation T-SPOT TB test in diagnosis of tuberculosis

Abstract

Background: Tuberculosis (TB) is a chronic infection disease which more than 50% of untreated patients will die during the period of five years after diagnosis. The main goal in TB program is early diagnosis and treatment. Some biochemical tests such as T-SPOT serologic test could be useful for the rapid diagnosis of tuberculosis.

Materials and Methods: We conducted a cross-sectional study in 60 patients suspected TB which 30 patients were sputum positive and the remainders were sputum negative for acid fast bacilli. After entering the data in the SPSS software, results were showed as specificity, sensitivity, positive and negative predictive value, and likelihood ratio.

Results: Twenty-three out of 30 patient with sputum positive and 12 patients with sputum negative have positive T-SPOT. The sensitivity, specificity, positive predictive value, negative predictive value, likelihood ratio were 76%, 40%, 56%, 63%, 1.25 respectively.

Conclusion: We could not differentiate between active and latent infection by using this test. Despite the high infectivity of tuberculosis in this region, this test would not help as a valuable diagnostic method because of the increased pulmonary infection other than TB and lower likelihood ratio.

Keywords: **Tuberculosis, T-SPOT, Sensitivity, Specificity, Serologic tests**

Aminianfar M, M.D.

Infectiologist, Besat Hospital

Salehi M, M.D.

Associated professor of Infectious Diseases, Zahedan University of Medical Sciences

Javanmard A, M.D.

General Physician, Ministry of Health and Medical education